

la, ki je dostopna kmetijskim mladeničem z ljudskošolsko predizobrazbo ter vzgaja mladeniče s podukom in delom za razumne in napredno delujoče poljedelce, na noben način ne sme prenehati. Za srednjo kmetijsko šolo, ako je njena ustanovitev potrebna in primerna, naj država pozida novo poslopje ter ji oskrbi vsa sredstva. Na svojo interpelacijo je poslanec dr. Hohnjec dobil odgovor, v katerem poljedelski minister ugotavlja in zatrjuje: 1. da je srednja kmetijska šola v Mariboru samostalna ustanova, katera bo postajala poleg dosežane sadjarsko-vinarske šole, ki se v nobenem slučaju ne bo uklinila; 2. za zidanje posebne zgradbe za srednjo kmetijsko šolo v Mariboru so podzvzeti vsi potrebni koraki, to je, ukazano je upravi, da stori vse potrebno, za izdelavo načrtov in proračuna; 3. za prvi dve leti bo samo za učilnice služila sedanja zgradba sadjarsko-vinarske šole, ne da bi se motilo delo v tej šoli, a v tem času se bo pripravilo vse, kar je potrebno, da bo v tem roku nova zgradba gotova. — Vinarsko-sadjarska šola v Mariboru bo torej ostala. Slovensko kmetijsko ljudstvo na Stajerskem to jemlje na znanje z zagotovilom, da bi sadjarsko-vinarsko šolo s sedanjim ustrojem nižje strokovne šole tudi v bodoče odločno branilo. Čim več nižjih kmetijskih strokovnih šol, tem bolje za napredek kmetijstva.

Regulacija Drave. Poslanec Zebot je dobil te dni na svojo interpelacijo radi regulacije Drave po predstvi narodne skupščine od ministrstva poljoprivrede i voda naslednji ugoden odgovor: 1. Odredil sem preko generalne direkcije voda generalni direkciji v Ljubljani, da na licu mesta ugotovi ob prisotnosti vseh prizadetih najopasnejša mesta, katera treba še to jesen zavarovati pred rušenjem ter da se mi predloži poročilo o nujno potrebnih delih na odobrenje. 2. V drž. proračun za leto 1923-24 so predvidene za regulacijo Drave naslednje svote: a) za redno vzdrževanje regulacijskih del ob Dravi od Maribora do Medjimurja (od km 9-72) svota 569.000 dinarjev (2 milijona kron) in b) za izvanredna obrambna dela ob Dravi je predvidena svota 1.243.000 dinarjev (4 milijone kron). 3. Kakor hitro dobim od generalne direkcije voda poročilo o najbolj nujnih potrebah izvrševanja obrambnih del ob Dravi, bom storil potrebne korake, da se ta dela takoj izvršijo. Ivan Pucelj. — Neprestanemu drganju naših poslancev se je torej vendar enkrat posrečilo, dobiti ugoden odgovor. Radovedni smo, ali bo ministrstvo res tudi držalo besedo, ki jo je dalo poslancu Zebotu. Prosimo naše župane in posestnike v prizadetih občinah, da poročajo našim poslancem, ali je Pucelj že začel z regulacijskimi predpripravami.

Kaj to pomeni? Iz vseh okrajev dobivamo poročila, da silno iztirjujejo davčne oblasti dohodnino. Niti tam, kjer je toča pobila pridelke, nima davčni vijak usmiljenja. Mal posestnik, ki bi moral za leto 1921 plačati nad 2000 K dohodnino, a mu je toča vse pridelke uničila, vprašuje: Ali tudi v Srbiji imajo dohodninski davek? Na to odgovarjamo: V neprečanskih krajih, to je v Srbiji ne poznajo dohodnino. — Blagoslov centralizma, za katerega so glasovali samostojni.

Zganjekuha je pri nas silno draga. Samo davkarja že dobi od litra žganja 40-60 K na vseh mogočih datjavah. A ta visoki davek velja samo za slovenske in hrvatske kraje. Kakor se piše, v Srbiji sploh ne plačujejo od žganja nobenega davka. Pa pravijo, da so »samostojneži« žganje na stotine dobrot prinesli slovenskemu kmetu.

Se ena pritožba radi zganjekuhe. Finančno ministrstvo je baje izdalo povelje, da morajo financarji vse »kape«, katere so dali posestniki napraviti za kuho žganja na neobičajne kotle (»alfa« itd.), razbiti. Te dni hodijo na primer financarji po lenartskem okraju in uničujejo take žganjarske priprave, dasiravno so bile priglašene. To je proti zakonu. Nikjer namreč ni v zakonu zapisano, da bi se žganje smelo kuhati samo v bakrenem kotlu. V Srbiji imajo celo lončeno posodo za »pečenje« žganja. Prizadeti posestniki, ki so jim financarji uničili domačo žganjarsko pripravo, naj to s podatki vred naznanijo našim poslancem. Na vseh koncih in krajih dela beograjska vlada razliko med prebivalci Slovenije in stare Srbije. Res, sami uspehi samostojnih, ki so v vladi!

Vlada, preskrbi nam soli! Občine Prvenci, Gajovci, Formin in Muretinci so po poslancu Zebotu poslale vladi naslednjo vlogo: 1. Na kmetih trpimo veliko pomanjkanje soli, posebno zdrave kuhinjske soli ni dobiti. Fina drobna rudninska sol je popolnoma izginila, a dobivamo le malo debele, s smetmi pomešane morske soli. 2. Vzrok temu je, ker je sol djana pod monopol, in ker dotični trgovci ne preskrbijo take in toliko soli, kakor bi ljudstvo želelo. 3. Opozorjamo na dejstvo, da se na deželi ravno v jeseni in začetkom zime rabi večje množine fine soli za prezimovanje različnih živil, kakor zelja, repe, zabele, mesa itd. Vsled tega zahtevamo, da ako monopolna uprava ni v stanju oziroma se ji ne ljubi preskrbeti zdrave rudninske soli v zadostni množini, se naj monopol na sol ukine. Dovolj se naj zopet prosto uvažanje soli iz Nemčije in Avstrije. Domačim trgovcem in zadrugam se pri nabavi soli naj ne dela zaprek.

Kuhinjske soli se vedno silno primanjkuje. Pride doba, ko bodo začeli ljudje spravljati zelje za zimo in spomlad v kadi, a soli ne bo dovolj. Zakaj ni soli? Pod sedanjo vlado, v kateri sedi samostojnež Pucelj, so v Beogradu proglasili nad sol monopol. To se pravi, samo vlada in od vlade določeni trgovci smejo uvažati sol. Prej so smeli vsi trgovci ali zadruga uvažati fino kuhinjsko sol iz Avstrije ali Nemčije. Bilo je soli po nizki ceni dovolj na razpolago. A danes nam vlada tiši smetljivo morsko sol, katere nismo vajeni. In to smetlje stane 15 do 20 K 1 kg. Tako skrbi Pucelj za nas.

Slišimo, da sta poslanca Roškar in Zebot poslala vladi ostro interpelacijo v tej zadevi. Mi pa pravimo, ne samo interpelacijo, ampak, ko pridete poslanci zopet v Beograd, pošteno zaropocite.

O razvoju grozdja nam pošilja državni kemični zavod v Mariboru sledečo statistiko: En grozd iz Kalvarije pri Mariboru (mala graševina na Portalis 902) je imel jagod: 1. avgusta lani 111, letos 158, 1. septembra lani 114, letos 132, 15. septembra lani 113, letos 113, 1. oktobra letos 87; teža grozdja v gramih 1. avg. lani 44, letos 69, 1. septembra lani 85, letos 74, 15. septembra lani 112, letos 90, 1. oktobra letos 77; teža posamezne jagode v gramih: 1. avgusta lani 0,36, letos 0,44, 1. septembra lani 0,70, letos 0,56, 15. septembra lani 0,93, letos 0,80, 1. oktobra 0,82; množina kislin v odstotkih: 1. avgusta lani 3,27, letos 4,9, 1. septembra lani 1,68, letos 1,17, 15. septembra lani 0,90, letos 0,95, 1. oktobra letos 0,86; v kubičnih centimetrih gramov kislin: 1. avgusta lani 4,29, letos 4,0, 1. septembra lani 1,90, letos 1,98, 15. septembra lani 1,15, letos 1,56, 1. oktobra letos 1,05.

Zagrebsko tržno poročilo od 9. oktobra. Z vojvodinskih postaj se je ponujala pšenica začetkom minulega tedna po 1400-1500 K, nazadnje še celo po 1300 kron. Rž se je gibala v cenah med 1300-1400 K, ječmen za pivovarne 1500-1600 K, koruza 1350-1400 K, oves 1180-1220 K, nova koruza 1000 K, stara 1250 K, moka 2400-2550 K po kakovosti.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na sejm dne 10. t. m. se je priglasilo: 57 volov, 117 krav in 1 tele. Skupaj 175 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 32 do 35 K, poldebili voli 28 do 31 K, plemenski voli 28 do 30 K, klavne krave debele 26 do 30 K, plemenske krave 20 do 24 K, krave za klobasarje 16 do 18 K, molzne krave 20 do 25 K, breje krave 20 do 23 K, mlada živina 24 do 32 K. Sejm je bil radi deževja zelo slabo obiskan.

Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso I. vrste 64 K, II. vrste 60 K, meso od bikov, krav in telic 48 do 56 K, telečje meso I. vrste 72 K, II. vrste 64 K, svinjsko meso sveže 90 K.

Mesto dobička — izguba! (Dopis iz Gornje Radgone.) V neposredni bližini našega trga se nahaja že dokaj časa deželna drevesnica, ki vzgaja iz semena sadike gozdnega drevja: smrek, borov, mecesnov in drugega lesa za boljše pohištvo. Iz nasadov te drevesnice si morajo oskrbeti večji gozdni posestniki sadike za umno pogozdovanje svojih posekanih, oziroma izsekanih gozdov. Bila je za časa Avstrije zelo dobro oskrbovana in donala obilo koristi. V vseh večjih gozdnih nasadih na Stajerskem in še dalje rastejo drevesa, ki so bila poslana v te gozdove kot zdrave in krepke sadike iz tukajšnje drevesnice. Ko so bili med vojsko v Karpatih in v Galiciji uničeni velikanski gozdovi, so jih oblasti takoj dale zopet nasaditi z mladimi drevesci; nekaj milijonov od teh sadik je bilo poslanih od tu. Tako velik je bil uspeh umnega oskrbovanja te ustanove. Sedaj je drevesnica skoraj popolnoma zanemarjena in mora propasti pri takem gospodarjenju. Letos so namreč še posejali seme in so nove sadike vzklile, potem pa vse pustili pri miru vsi poletje in jesen. Gre dice niso bile niti enkrat oplete in očiščene plevela, in niti ni bilo opravljeno kako drugo še tako nujno vrtnarsko delo. Vrt je ves zaraščen s travo in plevelom ter zgleda kakor izgledajo v jeseni prejšnjo zimo izsekane travnate gozdne goličave. Med orumenelo travo so stisnjena redka močnejša drevesca iz lanske in prejšnjih setvin, zelo veliko — utegne biti do polovice — sadik je slabo rastlih, da se težko najdejo med travo; kar ni krnjavega, je od plevela zadušeno, kar je dobesedno doletelo vsi letošnji nasetvino. Najmanj pol milijona, če ne skoro cel, sadik je vsled trave izumrlo in to je ogromna škoda. Kdo je temu kriv? Čemu se tako dela? Veliko krivdo ima tisti uradnik pri okrajnem glavarstvu v Ljutomeru, ki je odgovoren v teh zadevah. Je že bila posebna sreča za drevesnico, če jo je prišel mimogrede pogledat. Ne bilo bi vse tako zanemarjeno in propadlo, če bi ta mož ne bil tako malomaren, ali kaj, da ni naročil nobene obdelave in oskrbe. Njegova dolžnost je, oskrbeti si pri vladi potrebna sredstva, naj že dajo radi ali neradi, za dobro utemeljene zahteve mora najti odprta ušesa. Vlada nima vzroka se bati stroškov, prodane sadike gotovo lahko povrnejo stroške. Lepa priložnost bi tudi bila, da bi obiskal drevesnico kak višji predstavitelj države, n. pr. tukaj se mučeči kr. namestnik; bi vsaj videli, kako se zanimajo za vsako količkaj važno ustanovo v državi. Vsaj srbske kmetovalce, ki so se ustavili par trenutkov v tukajšnjem trgu, bi lahko povabili, naj gredo in se na lastne oči prepričajo, da trava in divji plevel enako oškoduje in duši mlado drevje, naj že raste v gozdu, ali zapuščeno v drevesnici. Bi se pač lahko naučil tukaj, kako ne smejo delati, če nočejo, da bo v njih žepih ostal mesto dobička »izgubiček«.

Sadna razstava v Celju od 21.-24. oktobra t. l. Se enkrat opozorjamo vse sadjarske kroge na to prireditve, ki obeta lep uspeh za razvoj sadjarstva samega in tudi za trgovino s sadjem. Za priglasenje je še čas do 16. t. m. Priglašeno blago mora biti v Celju najkasneje do 18. t. m. zvečer.

Hmelj. V. brzojavno poročilo: Nürnberg, 3. 10. 1922. Mirno, prodanih 350 bal, prima za 500 M ceneje. VI. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 5. 10. 1922. Prodanih 600 bal, po lepo zelenem se bolj povprašuje in je za 1000 M dražji; rumenkasti nespremenjen. VII. in VIII. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 6. 10. 1922. Prodanih 450 bal, cene postajajo čvrstejše. Nürnberg, 7. 10. 1922. Prodanih 500 bal, živahno, posebno povpraševanje po zelenem hmelju, 500-1000 M višje.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 244-248 naših kron. Francoski frank stane 18,82 naših kron. Za 100

avstrijskih kron je plačati 0,32-0,35, za 100 čehoslovaških kron 872, za 100 nemških mark 7,60 in za 100 laških lir 1052-1068 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 2,02 centima (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone poskočila za 20 točk.

Dopisi.

Guštanj. Kakor znano, je naša prej nemška Posojilnica prešla v slovenske roke. Zadnje dni se je pri zadrugi mudil revizor iz Maribora, ki je uredil račune in ugotovil, da Posojilnica stoji dobro in je vestno urejevana. Novi odbor sestoji iz zanesljivih, poštenih in vseh stanov in poklicev, ki nam dajejo najboljšo garancijo za pošteno in dobro vodstvo. Kmetje in delavci, oklenite se vašega zavoda s polnim zaupanjem in se v stiski vedno obračajte do posojilnice in nalagajte pri njej odvišen denar in prihranke. Denar je pri posojilnici varno naložen, se dobro obrestuje in vam je v potrebi vedno na razpolago.

St. Ilj v Slov. gor. (Satanska zlobnost Mermolja.) V St. Ilju vlada te dni veliko razburjenje. Kar čez noč so nam prestavili naši dve dobri učiteljici, kateri ste tukaj delovali v občno zadovoljnost ljudstva. Dajali ste s svojim lepim krščanskim obnašanjem lep vzgled celi fari. Tudi v najhujših narodnih borbah ste stali na naši slovenski strani. Mermolji ste pa bili zavoljo svoje krščanske zavednosti trn v peti. Brez vsake preiskave ste morale oditi. V svoji satanski zlobnosti ju je Mermolja denunciral v Beogradu, češ, da ste nemškutarici. In s tem, da ju je denunciral, se še javno baha po gostilnah. Če denuncijant izgubi čut sramozljivosti, potem se vse neha. Največji nemškutar v St. Ilju je Mermolja, ker so njegovi pristaši sami nemškutarji. Pri nas nabeoda pošten človek Mermolja ne pogleda. — Ogorčenje proti njemu pa je tukaj priklopelo do vrhunca.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Mermolja v zadnjem »Kmetijskem listu« laže, da se kar kadi. Laž je, da bi bila Mermolja in Dobnik mogla sploh kaj govoriti. Nihe jih ni maral poslušati. V gostilni pa potem ni bilo nikakih kmetov. Ali je Hasl kak kmet? Ali smatra Mermolja mogoče mlade, grizljave Černke za kmete? Te in »večnotreznega« Kurnika pa Mermolji privoščimo. Da, da, to so samostojni kmetje! Sijajno uspeli Mermolja s svojimi »kmeti«! Kar pa lažete o g. Gunglu, pa ima — kratek rep. Gungl vam je bral levite, zato vam tako leži v želodcu. On je bil pri Samostojni, a je še pravočasno spoznal, da so pri tej stranki sami izvržki in propalice. Vsak pošten človek, bodisi kmet ali viničar, pljune, ko sliši izraz »Samostojna« ali »samostojnež«. Vaše sanje, vi Mermolja, da boste še kedaj prišli na vrh in nas vodili za nos, so splavale po Pesnici mimo Sikerja proti St. Rupertu. Pri prihodnjih volitvah vam bomo šmarječani zapeli tisto znano: »Volilci se oglašajo po sto in sto, Mermolja poslanec več ne bo!«

Hoče. Na gostiji Trstenjak-Bregant v Šmiklavžu so darovali svatje 271 kron za Kmetstvo zvezo in 271 kron za slikanje novega odra. — Ana in Franc Klinar, posestnika v Radizelu, sta poklonila hočkemu Orju 40 K, hočki Dekliški zvezi 40 K in za nabavo nove dekliške Marijine zastave 50 K. Profesor Bogovič iz Maribora za slikanje novega odra 80 K. Vsem blagim dobrotnikom povrni Bog tisočero.

Store pri Celju. List »Delavec« je v svoji številki z dne 23. septembra t. l. priobčil dopis iz Stor, v katerem opisuje stavko nekaterih tukajšnjih tovarniških delavcev. Vrh tega nesramno napada delavce, pristaše JSZ, zlasti pa podpisanega, češ, da pomagamo ravnatelju izkoriščati delavce. — Da so štorski socialni patrijotje izvanredni modrijani in da si upajo pomagati z lažjo, smo že nekoč slišali, toda, da bodo v tej svoji modrosti vedeli delavci in javnost, potrjujem še enkrat, s sledečim: Nekateri socialdemokratski elementi so zvalili 56 delavcev v stavko, torej samo dve oddelki. Na vprašanje, kaj je z ostalimi delavci, so dejali: »Za te pa je bolje, da delajo naprej!« Tudi zastopnik iz Ljubljane je tako pritrdil. Kaj reče k temu delavec, kateri je že doživel kakšno stavko? Da na ta način organizirana stavka mora doživeti poraz, mora vedeti čenec že zadnji delavec. Ker sedaj uvidevajo svojo zmoto, in imajo nje posledice pred očmi, so v svojem glasniku »Delavec« krivdo zvalili na JSZ, češ, mi bi že zmagali, če bi ne bilo teh klerikalcev. Delavci, ki obratujejo naprej, so po večini socialni demokratje. Ker se v imenovanem dopisu napada JSZ podpisanega, češ, da pomagamo ravnatelju izkoriščati delavce, se na tem mestu stavijo dopisniku »Delavca« sledeča vprašanja: Kje ir kako izkoriščamo delavce? Gotovo s tem, ker ne trobimo v rog komisarja Etbina Kristana. Dalje: Na čegavo voljo sem jaz zapustil Trbovlje? Nisem li to storil na lastno voljo? Imam za to kot dokaz izpričevala, ki so vsaki dan in vsakemu na razpolago, da si iste ogleda. Če pa še to ne zadostuje, naj izpriča ravnateljstvo rudnika Trbovlje. Dopisnik v »Delavcu« naj mi v odgovoru tudi dokaže, kedaj in kje sem jaz govoril zoper delavske koristil če pa sem kedaj povdarjal previdnost, pa mora vsak moder delavec to upoštevati. Na vse to mi naj omenjeni dopisnik odgovori, sicer nosi na čelu pečat obrekovalca. — Černe.

Zima trka na vrata Treba bo se preskrbeti s topljo obleko in perilom. Vsled zboljšanja naše valute in ugodnega nakupa se prodaja v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja razno sukno za moške in ženske obleke, močna hlačevina, lepi parhenti, zimske nogavice, robci, ter raznovrstno blago po zelo zmernih cenah. Isto tam se kupujejo jajca, lepe suhe gobe in vsi poljski pridelki vedno po najvišji dnevni ceni. Enkratno poskus zadostuje in vsak postane stalen odjemalec te solidne trgovine, katero vsem topljo priporočamo.